

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Кзз 18/2024
01.02.2024. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Светлане Томић Јокић, председника већа, Бојане Пауновић, Милене Рашић, Александра Степановића и Бате Цветковића, чланова већа, са саветником Машом Денић, као записничарем, у кривичном предмету окривљеног Александра Алексића, због кривичног дела тешка телесна повреда из члана 121. став 3. у вези става 1. Кривичног законика, одлучујући о захтеву за заштиту законитости браниоца окривљеног Александра Алексића, адвоката Карла Фридриха, поднетом против правноснажних пресуда Вишег суда у Сомбору К 48/22 од 10.04.2023. године и Апелационог суда у Новом Саду Кж1 576/23 од 20.09.2023. године, у седници већа одржаној дана 01.02.2024. године, једногласно је донео

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснован захтев за заштиту законитости браниоца окривљеног Александра Алексића, адвоката Карла Фридриха, поднет против правноснажних пресуда Вишег суда у Сомбору К 48/22 од 10.04.2023. године и Апелационог суда у Новом Саду Кж1 576/23 од 20.09.2023. године.

Образложење

Пресудом Вишег суда у Сомбору К 48/22 од 10.04.2023. године окривљени Александар Алексић оглашен је кривим због кривичног дела тешка телесна повреда из члана 121. став 3. у вези става 1. КЗ и осуђен је на казну затвора у трајању од девет година, у коју му је урачунато време проведено у притвору од 10.02.2020. године, па надаље. Истом пресудом, окривљени је обавезан на плаћање трошкова кривичног поступка у укупном износу од 776.594,04 динара и то: ВЈТ у Сомбору у износу од 323.545,20 динара и Вишем суду у Сомбору у износу од 453.048,84 динара, све у року од три месеца по правноснажности пресуде под претњом принудног извршења, док је оштећени АА упућен ради остваривања имовинскоправног захтева на парнични поступак.

Пресудом Апелационог суда у Новом Саду Кж1 576/23 од 20.09.2023. године одбијене су као неосноване жалба ВЈТ у Сомбору и жалба браниоца окривљеног Александра Алексића, а пресуда Вишег суда у Сомбору К 48/22 од 10.04.2023. године је потврђена.

Против наведених правноснажних пресуда захтев за заштиту законитости поднео је бранилац окривљеног Александра Алексића, адвокат Карло Фридрих, због битне повреде одредаба кривичног поступка из члана 438. став 2. тачка 1), 2) и 3) ЗКП, члана 16. ЗКП, члана 428. ЗКП, повреде закона из члана 439. тачка 1) и 3) ЗКП, члана 441. став 4. ЗКП и члана 460. ЗКП, са предлогом да Врховни суд усвоји поднети захтев као основан и да преиначи побијане пресуде и ослободи окривљеног оптужбе и плаћања трошкова кривичног поступка или да укине побијане пресуде и предмет врати на поновно суђење или, уколико нађе да је захтев основан само у делу одлуке о трошковима кривичног поступка и кривичне санкције, да преиначи наведене пресуде и изрекне блажу казну затвора окривљеном или казну затвора у законски прописаном минимуму за наведено кривично дело и ослободи окривљеног плаћања трошкова кривичног поступка.

Врховни суд је доставио примерак захтева за заштиту законитости Врховном јавном тужиоцу, сходно одредби члана 488. став 1. ЗКП, па је у седници већа коју је одржао у смислу члана 490. ЗКП, без обавештења Врховног јавног тужиоца и браниоца окривљеног, сматрајући да њихово присуство није од значаја за доношење одлуке (члан 488. став 2. ЗКП), размотрио списе предмета и правноснажне пресуде против којих је захтев за заштиту законитости поднет, те је, након оцене навода изнетих у захтеву, нашао:

Захтев за заштиту законитости је неоснован.

Бранилац окривљеног у захтеву истиче битну повреду одредаба кривичног поступка из члана 438. став 2. тачка 1) ЗКП и наводи да се побијане пресуде заснивају на доказу на коме се по закону не могу заснивати - извештају о форензичком прегледу лица места КТ 442 – 35/2020 од 20.02.2020. године.

С тим у вези, бранилац окривљеног наводи да извештај о форензичком прегледу лица места као и криминалистичко-техничка документација Ку бр.131/20 од 12.02.2020. године, представљају незаконите доказе, јер је у време вршења увиђаја 12.02.2020. године, окривљени имао својство осумњиченог и постављеног браниоца по службеној дужности. Одредбом члана 300. став 3. ЗКП прописано је да осумњичени, његов бранилац и оштећени могу присуствовати увиђају, а ставом 4., да ако осумњичени има браниоца, јавни тужилац ће по правилу, позвати односно обавестити само браниоца. Међутим, бранилац и окривљени нису обавештени и нису присуствовали увиђају, те се по ставу браниоца, судске одлуке не могу заснивати на овако изведеним доказима. Имајући у виду наведено, председник већа је требало да усвоји предлог браниоца и издвоји из списка наведене доказе у смислу члана 358. став 1. ЗКП. Поред тога бранилац истиче да се приликом вршења увиђаја саставља записник и уз исти прилаже извештај о форензичкој обради лица места, што у конкретној ситуацији није учињено.

Изнети наводи захтева за заштиту законитости су неосновани, а ово из следећих разлога:

Одредбом члана 286. став 1. ЗКП прописано је ако постоје основи сумње да је извршено кривично дело за које се гони по службеној дужности, полиција је дужна да предузме потребне мере да се пронађе учинилац кривичног дела, да се учинилац или

саучесник не сакрије или не побегне, да се открију и обезбеде трагови кривичног дела и предмети који могу послужити као доказ, као и да прикупи сва обавештења која би могла бити од користи за успешно вођење кривичног поступка. У ставу 2. истог члана прописано је, да у циљу испуњења дужности из става 1. полиција може: да тражи потребно обавештење од грађана, да изврши потребан преглед превозних средстава, путника и пртљага, ...да предузме потребне мере у вези са утврђивањем истоветности лица и предмета... да предузме друге потребне мере и радње, те да о чињеницама и околностима које су утврђене приликом предузимања појединих радњи и предметима који су пронађени или одузети, а могу бити од интереса за кривични поступак, саставе записник или службену белешку.

Одредбом члана 287. став 1. ЗКП прописано је да ако полиција у предистражном поступку предузме доказну радњу о томе ће без одлагања обавестити јавног тужиоца.

У списима предмета, на страни 97, налази се извештај о форензичком прегледу лица места КТ 442 – 35/2020 од 20.02.2020. године са крим. техничком документацијом Ку 131/20 од 12.02.2020. године, у којима је наведено да су овлашћена службена лица МУП ПУ у Сомбору, ПС Кула дана 12.02.2020. године од 13,10 до 13,30 часова, извршили претрагу терена ради проналажења трагова и предмета везано за кривично дело убиство. У истом извештају је јасно наведено, под тачком 1, врста дела или догађаја и то КТ фотографисање и изузимање.

По оцени Врховног суда, у конкретном случају се не ради о доказној радњи увиђаја из члана 300. став 3. ЗКП, којој могу присуствовати бранилац и окривљени и коју води јавни тужилац као орган поступка, како то неосновано истиче бранилац окривљеног у захтеву за заштиту законитости, већ о предузимању оперативних радњи и мера у вези са откривањем и обезбеђивањем трагова кривичног дела и предмета који могу послужити као доказ, односно о овлашћењима полицијских службеника, у смислу члана 286. ЗКП.

Имајући у виду да су овлашћена службена лица критичном приликом поступала у складу са својим овлашћењима из члана 286. став 1. и 4. ЗКП и да су након обављене радње сачинили извештај КТ 442 – 35/2020 од 20.02.2020. године, који формално садржи све податке као записник, те су тај извештај доставили јавном тужиоцу, тиме су остварени сви елементи законитости поступања полиције у складу са одредбама члана 286. и 287. ЗКП, па су изнети наводи захтева за заштиту законитости браниоца окривљеног којима се указује на повреду закона из члана 438. став 2. тачка 1) ЗКП, оцењени као неосновани. Чињеница да је на обрасцу на којем су под тачком два одштампане речи „време трајања увиђаја“, не доводи у питање да је предметном приликом вршено у означено време фотографисање и изузимање, претрагом терена, пронађеног предмета, а не доказна радња – увиђај.

Поред тога, бранилац у захтеву за заштиту законитости, у уводу, истиче повреду кривичног закона из члана 439. тачка 1) ЗКП, коју погрешно у образложењу захтева нумерише као повреду члана 438. став 1. тачка 1) ЗКП, наводима да је противправност у конкретном случају искључена јер је окривљени поступао у нужној одбрани, у смислу члана 19. став 1. КЗ. Бранилац закључује да је у конкретном случају постојао напад оштећеног према окривљеном и да је напад био континуиран, те да је окривљени

желео да од себе одбије истовремени, противправни напад оштећеног, односно да је окривљени поступао у нужној одбрани, па је суд требало да га ослободи од оптужбе за наведено кривично дело.

Изнети наводи захтева за заштиту законитости, по налажењу овог суда, не могу се прихватити као основани.

Кривично дело тешка телесна повреда из члана 121. став 1. Кривичног законика чини онај ко другог тешко телесно повреди или му здравље тешко наруши, док је ставом 3. истог члана прописана строжа казна уколико је услед дела из става 1. и 2. овог члана наступила смрт повређеног лица.

Чланом 19. став 1. Кривичног законика је прописано да није кривично дело оно дело које је учињено у нужној одбрани, а ставом 2. истог члана је прописано да је нужна одбрана она одбрана која је неопходно потребна да учинилац од свог добра или добра другог одбије истовремени противправни напад, док је ставом 3. прописано да се учиниоцу који је прекорачио границе нужне одбране казна може ублажити, а ако је учинилац прекорачио границе нужне одбране услед јаке раздражености или препаста изазване нападом може се и ослободити од казне.

Према чињеничном опису у изреци првостпене пресуде, окривљени Александар Алексић је у време и на месту наведеним у изреци, “у урачунљивом стању, свестан да другом наноси тешке телесне повреде и то хтео и свестан да је његово дело забрањено, нанео оштећеном пок. АА тешке телесне повреде, свестан да услед тога може да наступи и смрт оштећеног али олако држао да до тога неће доћи, тако што је, у току свађе и туче са оштећеним која је почела испред терасе рестриктивног простора, а потом се пренела на простор испред трибина стадиона, оштећеном задао више удараца руком по глави и телу, ударац ногом у предео корена носа, најмање један ударац комадом стакла – разбијеним грлићем флаше у десни слепоочни предео главе и два удараца у темени и леви слепоочни предео главе комадом бетона који се налазио на стази испред трибина стадиона, чиме је оштећеном нанео тешке телесне повреде у виду....због чега је....наступила смрт оштећеног на лицу места.“

Имајући у виду наведено, из изреке првостепене пресуде произлазе сви елементи кривичног дела тешка телесна повреда из члана 121. став 3. у вези става 1. КЗ и то како субјективни, да је окривљени поступао у стању урачунљивости и са умишљајем у односу на основни облик кривичног дела, а у односу на тежу последицу – са нехатом, тако и објективни - радња извршења кривичног дела за које је окривљени оглашен кривим. Што се тиче противправности, јасно је означена намера окривљеног, описана је предузета радња у реализацији намере и свест о забрањености последице, што чини елементе противправности, па у том смислу изрека пресуде садржи опис бића кривичног дела за које је оглашен кривим.

Осим тога, у изреци пресуде нису уопште описане радње које би представљале истовремени противправни напад, из којих би евентуално произлазило поступање у нужној одбрани, па су неосновани наводи захтева за заштиту законитости да се у конкретној ситуацији имао применити институт нужне одбране из члана 19. КЗ.

Стога су супротни наводи захтева за заштиту законитости којима се указује на повреду кривичног закона из члана 439. тачка 1) ЗКП, оцењени као неосновани.

Бранилац окривљеног у захтеву за заштиту законитости указује да је побијаним пресудама учињена повреда закона из члана 441. став 4. ЗКП у вези члана 261. став 2. тачка 1) до б) и тачка 9) ЗКП и члана 266. ЗКП, на тај начин што је окривљени обавезан да сноси трошкове кривичног поступка у износу од 776.594,04 динара, иако је окривљени незапослен, не поседује ништа од имовине и плаћањем трошкова поступка било би доведено у питање његово издржавање или лица која је дужан да издржава, па је суд у таквој ситуацији требало да ослободи окривљеног плаћања трошкова кривичног поступка.

Овакви наводи браниоца изнети у захтеву за заштиту законитости су оцењени као неосновани.

Одредбом члана 264. став 4. ЗКП прописано је да у одлуци којом решава о трошковима, суд може ослободити окривљеног од дужности да накнади у целини или делимично трошкове кривичног поступка из члана 261. става 2. тачка 1) до б) и тачка 9) овог законика, као и награде за вештака и постављеног стручног саветника, ако би њиховим плаћањем било доведено у питање издржавање окривљеног или лица које је он дужан да издржава. Ако се ове околности утврде после доношења одлуке о трошковима, председник већа, односно судија појединац може посебним решењем ослободити окривљеног од дужности накнаде трошкова кривичног поступка.

Према томе, законске одредбе предвиђају факултативни основ да се окривљени ослободи од дужности да накнади трошкове кривичног поступка, односно само могућност, али не и обавезу суда, који у сваком конкретном случају цени да ли су испуњени услови за примену ове одредбе. Сходно томе, доношењем одлуке о трошковима кривичног поступка без примене одредбе члана 264. став 4. ЗКП није учињена повреда закона из члана 441. став 4. ЗКП, како се то неосновано у захтеву за заштиту законитости наводи.

Осталим наводима захтева, у којима бранилац окривљеног полемише да ли се радило о вољном сукобу окривљеног и оштећеног, где се ко налазио у тренутку сукоба и како су се кретали, као и навода у погледу могућег редоследа настанка повреда код оштећеног и динамике сукоба, те како би у наведеним околностима реаговала просечно импулсивна особа, као и полемисање са утврђеним чињеничним стањем, у смислу навода судских вештака током поступка, те става браниоца да је у конкретној ситуацији требало одредити ново комбиновано психолошко – психијатријско вештачење како би се извршила провера веродостојности противречних доказа, у суштини представља оспоравање чињеничног стања утврђеног у побијаним правноснажним пресудама, износи се сопствена оцена изведених доказа, сопствено виђење одлучних чињеница које из тих доказа произлазе, супротно оцени, чињеничним утврђењима и закључцима суда изнетим у побијаним пресудама, оспоравајући доказну вредност налаза и мишљења вештака, чиме се суштински указује на повреду закона из члана 440. ЗКП.

Поред изнетог, бранилац указује и образлаже повреде закона из члана 438. став 2. тачка 2) и 3) ЗКП, члана 16. ЗКП, 428. ЗКП и 460. ЗКП. Осим тога, бранилац

нумерише и повреду закона из члана 439. тачка 3) ЗКП, али исту образлаже наводима да суд није правилно одмерио казну затвора с обзиром на све олакшавајуће околности на страни окривљеног, чиме у суштини истиче повреду члана 441. став 1. ЗКП.

Међутим, правилност утврђеног чињеничног стања, односно повреда закона из члана 440. ЗКП, као и повреде закона из члана 438. став 2. тачка 2) и 3) ЗКП, члана 16. ЗКП, 428. ЗКП, 460. ЗКП и члана 441. став 1. ЗКП, сходно одредбама члана 485. став 4. ЗКП, нису предмет разматрања од стране Врховног суда у поступку по захтеву за заштиту законитости, па се Врховни суд у разматрање у оцену истих није упуштао.

Из изнетих разлога, налазећи да побијаним пресудама није учињена битна повреда одредаба кривичног поступка из члана 438. став 2. тачка 1) ЗКП, повреда кривичног закона из члана 439. тачка 1) ЗКП, као ни повреда закона из члана 441. став 4. ЗКП, на које повреде се неосновано указује захтевом за заштиту законитости браниоца окривљеног Александра Алексића, адвоката Карла Фридриха, Врховни суд је на, основу члана 491. став 1. ЗКП, одлучио као у изреци пресуде и захтев одбио као неоснован.

Записничар-саветник
Маша Денић,с.р.

Председник већа-судија
Светлана Томић Јокић,с.р.

За тачност отправка
Упрвитељ писарнице
Марина Антонић